

Tunne oppilaasi

Oppilaantuntemus
opetuksen kulmakivenä

Kirja on Anssi Roihan ja Jerker Polson toimittama ja sisältää usean kasvatusalan ammattilaisen ajatuksia ja kokemuksia siitä miten oppilaantuntemusta voi kasvattaa kouluarjessa ja mihin kaikkeen sillä on vaikutusta.

1. Oppilaantuntemus auttaa opetuksen suunnittelussa, arvioinnissa ja eriyttämisessä, sekä ongelmatilanteiden ratkaisemisessa.
2. Oppilaantuntemus auttaa erilaisuuden huomaamisessa ja huomioimisessa. Kohtaaminen ja oppilaan osallisuuden tukeminen avainasemassa!
3. Oppilaantuntemusta voidaan tukea hyvällä yhteistyöllä koulun aikuisten, opiskeluhuollon ja oppilaan vanhempien kesken.

Kirja on erittäin käytännönläheinen ja monipuolinen katsaus oppilaantuntemukseen ja sopisi luettavaksi kaikille lasten ja nuorten kanssa työskenteleville.

Kirjan lopussa on liitteenä valtava määrä käytännön vinkkejä ja konkreettisia apuvälineitä oppilaantuntemuksen kartoittamiseksi.

Mm. kysely- ja havainnointilomakkeita, esimerkkejä moniammatillisten kokousten muistiinpanoista, sekä ohjeet sosiogrammiin.

Oivalluksia, ajatuksia, kysymyksiä

Osa 1 – Näkökulmia oppilaantuntemukseen

- Kohtaa, kysy, kuuntele, keskustele. Olisipa opettajalla enemmän aikaa tähän! Tottakai osittain omasta "asenteesta" ja monista toimintatavoista kiinni, mutta kyllä koulun kiireinen arki haastaa tässä.
- Oleellista miten oppilaista puhutaan koulun aikuisten kesken ja kirjoitetaan esimerkiksi asiakirjoissa.

Osa 2 – Oppilaantuntemus ja erilaiset oppilaat

- Tuki ei vaadi diagnoosia, vaan tuki on aloitettava heti vaikeuksien ilmetessä. Hyvällä oppilaantuntemuksella muutokset oppilaan käytöksessä yms. huomaa helpommin.
- Oppilaan siirtäminen erilleen muista ei pitäisi olla ensimmäinen tukikeino, miten luoda ympäristöstä oppilaalle optimaalisempi? Kysy ja kuuntele! Ennakointi! (Yleensä kaikki oppilaat hyötyvät näistä)
- Muista huomioida myös ujut ja hiljaiset.

Osa 3 – Oppilaantuntemus ja yhteistyö

- Opetetaanko yhteistyöstä opintojen aikana tarpeeksi? Millaisia toimivia yhteistyötapoja voisi olla ohjaajien kanssa?
- Opettajan on hyvä ymmärtää oma rajallisuutensa ja pyytää apua moniammatillisesti matalalla kynnyksellä. Miten selvittää riittämättömyyden tunteen kanssa?
- Kaikkea ei tarvitse ratkaista heti, "ongelma, jonka rakentuminen kestää jopa vuosia, ei muutu viikossa."

Tulevana erityisopettajana mietityttää myös oma rooli tulevaisuuden työelämässä. Miten pitää hyvää oppilaantuntemusta yllä esimerkiksi laaja-alaisena erityisopettajana, jolla on valtava määrä oppilaita, joita saattaa tavata harvoin? Tai miten toimia enemmän konsultoivassa roolissa esimerkiksi luokanopettajille. Näitä aiheita ei kauheasti opintojen aikana opetella, joten työelämässä riittää kyllä opittavaa.